

Saud al-Sanousi

Tulpina de bambus

Traducere din limba arabă și note
de Nicolae Dobrișan

POLIROM
2016

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Bogdan-Alexandru Stănescu.

Saud al-Sanousi, Saq al-Bamboo

Copyright © Saud al-Sanousi
All rights reserved

© 2016 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezentă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsește penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © iStockphoto.com/mtcurado

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, Bdul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

AL-SANOUSI, SAUD

Tulpina de bambus / Saud al-Sanousi; trad. din lb. arabă și note de Nicolae Dobrișan. – Iași: Polirom, 2016

ISBN print: 978-973-46-5876-3
ISBN ePUB: 978-973-46-6056-8
ISBN PDF: 978-973-46-6057-5

I. Dobrișan, Nicolae (trad.) (note)

821.411.21-31 = 135.1

Printed in ROMANIA

Cuprins

Partea întâi	
<i>Isa... înainte de a se fi născut</i>	5
Partea a doua	
<i>Isa după venirea sa pe lume</i>	41
Partea a treia	
<i>Prima rătăcire a lui Isa</i>	111
Partea a patra	
<i>Cea de-a doua rătăcire a lui Isa</i>	161
Partea a cincea	
<i>Isa la marginea patriei</i>	277
Ultimul capitol	
<i>În sfârșit, Isa pleacă înapoi</i>	387

Ghassan i-a promis că el personal se va ocupa de toate procedurile necesare.

— Cunosc destui oameni dispuși să ne ajute pentru ca el să revină în Kuweit, i-a mai spus mamei. Apoi mi s-a adresat mie: Dă-mi un răgaz ca să pregătesc documentele necesare și să-ți scot pașaportul kuweitian!...

A mai adăugat că ar vrea să vină chiar el ca să mă-nsoțească la întoarcerea în Kuweit, dar am înțeles că ceva l-ar împiedica să facă lucrul asta.

— Înem legătura, a încheiat Iepurașul con vorbirea.

10

Ciudată este povestea morții. A rămas ascunsă undeva prin apropiere de casa noastră, stând la pândă să mai răpească o viață. Dacă a trecut o dată pe aici, de ce a mai fost nevoie să revină atât de curând?

La cinci zile de la moartea lui Mendoza, am primit vestea morții lui Rașid, iar la o săptămână după înmormântarea lui Mendoza, moartea ne-a vizitat din nou pentru a lua la ea și sufletul lui Inang Choleng.

Vecinele au băgat de seamă că blidele cu mâncare de lângă ușa bătrânei n-au fost atinse în ziua aceea, deși fuseseră puse acolo dis-de-dimineață.

— Se pare că Inang Choleng este bolnavă, și-a dat cu părerea o vecină, adresându-se Mamei Aida.

Aceasta a alergat degrabă la coliba bătrânei și după câteva minute s-a intors cu față împietrită și cu buzele uscate tremurând. A ridicat receptorul telefonului și a chemat-o pe mama.

— Josephine, vino încoace căt poți de repede! a indemnăt-o ea și a izbucnit în plâns. S-a prăpădit bătrâna... S-a stins...

A azvârlit receptorul și s-a aruncat pe canapea într-un plâns isteric, în vreme ce mie șocul mi-a paralizat și limba, și

gândirea. „Dar când a murit tată-său, ea n-a vărsat nici o lacrimă...“, m-am mirat eu. Au intrat unul după altul unchiul Pedro, cu chipul palid, apoi mama, sprijinindu-se de brațul lui Alberto, urmați de Adrian cu gura căscată și cu o pată mare de salivă pe piept. Mama a luat loc alături de sora ei Aida și a bolborosit printre hohotele de plâns, acoperindu-și fața cu palmele:

— A murit sărmana de ea, după ce a așteptat atâtă vreme...
A murit odată cu stingerea singurei sale speranțe...

„Ce se întâmplă aici?“, m-am întrebat eu petrecându-mi privirea peste chipurile celor din jur... Mama Aida se tânguia, mama mea plângea de-a binelea, unchiul Pedro părea copleșit de tristețe... Alberto nu scotea nici un cuvânt... Adrian privea în gol..., iar vecina noastră părea destul de încurcată.

Am urcat la Merla, la etajul de sus. Am găsit-o stând pe pat cu receptorul telefonului în mână.

— A murit Inang Choleng! am anunțat-o eu scurt.

— Îmi pare rău, a îndrugat ea. Dar ce-i cu glasul tău, José? Bătrâna era aproape de sută, dacă nu cumva o fi și depășit-o. Tu crezi legendele și poveștile copiilor din cartier despre vrăjitoarea nemuritoare Inang Choleng?

Poate că am crezut și legendele care s-au spus pe seama acestei bătrâne, dar nedumerirea mea nu era din cauza morții ei și a legendelor despre ea.

Alo! Alo, José! m-a trezit Merla din visarea mea.

Înainte ca ea să termine con vorbirea în care era prinșă, am invitat-o să coboare.

— Hai jos, Merla, căci se întâmplă ceva ciudat! Se află acolo mama mea, mamă-ta și unchiul Pedro.

***

În afară de mine au plecat toți la coliba lui Inang Choleng. Am luat loc așteptând-o pe Merla și, de îndată ce a sosit, m-a întrebat:

— Unde au plecat?

— La coliba bătrânei..., i-am răspuns eu.

— José, tu m-ai speriat..., a bombănit Merla uitându-se nedumerită la chipul meu. De fapt despre ce este vorba? Ce se întâmplă?

— Nu știu, i-am răspuns eu nesigur, clătinând din cap. Dar...

N-am continuat fraza, căci m-a prins de mână și m-a tras după ea.

— Hai să mergem să aruncăm și noi o privire în coliba bătrânei, poate pentru prima și ultima oară!

N-aș fi vrut să-mi trag mâna dintre degetele ei delicate, dar cu toate acestea am făcut-o.

— Tu ești nebună? Vrei să intri în coliba vrăjitoarei?

S-a uitat la mine mirându-se.

— Atunci de ce m-ai chemat să vin, José? m-a întrebat ea.

Am șovăit, fiindcă nu știam nici eu ce m-a împins să-o fac.

— Nu știu, Merla, dar mamă-ta era foarte tristă... La fel și mama și unchiul Pedro. Toți au reacționat ciudat la aflarea veștii despre stingerea din viață a bătrânei.

— Totul este ciudat pe pământul lui Mendoza... Totul..., a întărît ea pierzându-și cumpătul.

— Dar mama zice că bătrâna a așteptat îndelung..., am întrerupt-o eu.

— Nu fi stupid, José! mi-a răspuns ea, întrerupându-mă. Ce altceva decât moartea ar mai putea aștepta o babă covârșită de povara celor o sută de ani?

N-am comentat în nici un fel vorbele ei și m-am trezit că Merla mă îndeamnă din nou:

— Hai să mergem să vedem coliba vrăjitoarei!

***

În fața căsuței lui Inang Choleng se îngrămădiseră vecinii curioși – deopotrivă bărbați, femei, iar copiii căscau gura însăpmântați în spatele lor. Soția unchiului Pedro și copiii lor stăteau afară. Alberto, soțul mamei mele, se așezase pe o piatră aproape de ei. Când eu și Merla ne-am apropiat, soția unchiului meu ne-a dat de veste:

— Pedro, Josephine și Aida sunt înăuntru împreună cu preotul... Nu intrați și voi? ne-a întrebat apoi cu o umbră de indemn în glas.

Merla s-a uitat spre mine, așteptând să-mi vadă reacția.

— Nu... N-are nici un rost să intrăm, am răspuns eu fără șovăire.

Dar Alberto s-a apropiat de noi și ne-a indemnăt direct:

— Merla..., José..., trebuie să intrați!...

Merla s-a lipit de mine și mi-a șoptit:

— Stăteam în cumpănă, dar insistența lor mi se pare suspectă și mă bagă în sperieți.

Soția unchiului Pedro s-a apropiat de ușa colibei, a deschis-o și ne-a poftit să intrăm. N-am mai avut de ales și Merla a luat-o înaintea mea cu pași șovăitori, iar eu am urmat-o aproape impleticindu-mă. Coliba era destul de mică privită din afară, dar dinăuntru părea și mai mică: un dormitor neînsemnat, o baieță, o bucătărioară într-un colț, deschisă spre interior, și asta era totul. Igrasia și miroslul de mâncare alterată se amestecau cu miasmele morții. Am strâmbat din nas, căci mă cuprinsese o senzație de greață. Mama mea împreună cu Mama Aida murmurau cu smerenie rugăciuni, stând în picioare lângă un pat subred de lemn, în vreme ce unchiul Pedro se așezase pe un scaunel aproape de ele. Corpul bătrânei era acoperit cu un cearșaf alb, de sub care nu i se vedea decât umerii și capul, iar trei perne îi sprijineau de perete spatele încovoiat. Preotul bisericii din cartier o miruia pe frunte cu ulei sfînit și rostea rugăciuni pentru sufletul ei. Ce curaj avea omul acesta! Gura ei larg deschisă lăsa să i se vadă resturile de dinți care-i mai rămăseseră. Simțeam cum mă trec nădușeli, cuprins de spaimă că bătrâna s-ar putea ridica și l-ar putea înhăța de mâna cu care o miruia cu resturile dinților ei găunoși, înainte ca el să termine ritualul. Albina din capul meu a pornit să bâzâie din nou când mi-am adus aminte chinuit de vină cum i-am furat eu mâncarea cu ani în urmă. Bocetele mamei și ale Mamei Aida, bâzăitul din capul meu, zvâcnirile inimii pe care le simțeam

în tâmpile și picioarele care au început să-mi tremure mă îndemnau să părăsesc cât mai degrabă încăperea jalnică. Dar înainte de a face stânga-mprejur, m-am trezit cu Merla împingându-mă cu cotul și făcându-mi semn cu ochii către un perete. M-am uitat în direcția aceea și am căscat ochii larg, nevenindu-mi să cred ceea ce vedeam. Pe perete erau atârnate mai multe fotografii alb-negru ale lui Mendoza: pe una dintre ele o văzusem în livretul militar, în alta era el împreună cu niște camarazi, în uniformă militară, în alta stătea pe o canapea largă împreună cu o femeie, cu două fetițe și un băiețel între ei. Alături de acestea erau înșirate numeroase alte fotografii ale lui Mendoza pe care nu le mai văzusem niciodată. M-am întors spre Merla, întrebând-o din ochi ce-i cu fotografiile astea. Și-a apropiat fața de mine și mi-a șoptit la ureche:

— Tu nu pricepi nimic...

Știa că vorbele astea mă deranjează și m-am uitat înspre ea cu reproș.

— Se pare că bunicul nostru viclean a fost mare crăi și că a avut o grămadă de admiratoare..., nu s-a sfuțit ea să-și dea în vîleag bănuielile.

— Dar eu nu l-am văzut niciodată apropiindu-se de coliba ei! i-am răspuns, luându-i vorba din gură.

Preotul a terminat în sfârșit ritualul și a ieșit. Dar nici nu a trecut de pragul căsuței și Merla s-a trezit întrebând cu glas scăzut:

— De ce a agățat Inang Choleng fotografiile bunicului pe perete?

Unchiul Pedro a ieșit în urma preotului, mama s-a prefăcut a fi ocupată cu aranjarea unor lucruri din cămăruță, aşa că singura care a catadicsit să-i răspundă a fost Mama Aida care, făcând un gest vag fără se se întoarcă spre ea, i-a spus:

— Ce-i ciudat în faptul că o mamă își impodobește pereții cu fotografiile singurului ei copil?

Eu și Merla ne-am uitat descompărți unul la celălalt, nevenindu-ne a crede urechilor.

— Cum adică, bătrâna Inang Choleng este mama lui Mendoza? am întrebat-o eu dus pe gânduri.

A încuviațat din cap, cu lacrimile prelungându-i-se pe obraji, în vreme ce mama stătea cu spatele spre noi, prefăcându-se în continuare ocupată cu ceva, însă umerii i se zbuciumau din pricina plânsului. M-am apropiat de ea și-am dat să mă uit în ochii ei, dar și-a întors fața de la mine.

— Vasăzică, bătrâna aceasta gârbovită este mama lui Mendoza..., dar tatăl lui cine este? am tras-o eu de limbă.

S-a întors spre mine cu ochii plini de lacrimi și m-a plesnit peste obraz, bâiguind:

— N-a avut tată...

Albina din capul meu s-a liniștit și bâzâitul ei s-a stins brusc. Am închis ochii, concentrându-mă s-o aud, dar ea părăsise capul meu și se alăturase roialui de albine... din capul lui Mendoza.

11

După șase luni de așteptare de la prima con vorbire telefonică cu Ghassan am primit pașaportul de la Ambasada Kuweitului din Manila. De la sediul ambasadei m-am îndreptat numaidecât către catedrală. Când plecarea mea a devenit o certitudine, am simțit deodată o tulburare amestecată cu teama de necunoscut.

Am intrat în catedrală și m-am așezat pe banca din față. Mi-am dus mâinile la piept, atingând cruciulița atârnată de gât, pe care mi-o dăruise Mama Aida cu ocazia ritualului de confirmare cu câțiva ani în urmă, și-am început să mă rog: „Tatăl nostru care ești în ceruri... Sfințească-se numele Tău... Vie împărăția Ta, Facă-se voia Ta.... Precum în cer așa și prepământ... Pâinea cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi. Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșitilor